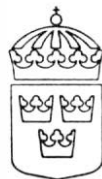

Motion till riksdagen

1985/86:Bo515

Bertil Danielsson m. fl. (m)
Stopp för vindkraft på Öland

Mot.
1985/86
Bo515 – 520

Sveriges riksdag har beslutat att det svenska kärnkraftsprogrammet skall vara avslutat år 2010. Vi moderater motsatte oss detta beslut då vi hävdade att folkomröstningen om kärnkraften inte fastslog någon exakt tidpunkt för avvecklingen. I stället skall kärnkraftverken stängas i den takt som säkerhet och ekonomi kräver.

Riksdagens beslut gäller dock – än så länge. När kärnkraftverkens elproduktion upphör måste andra kraftkällor ersätta bortfallet, i den mån inte energihushållningen nått dithän att elbehovet minskat med lika mycket som kärnkraftverken producerat. Detta mål torde dock svårligen kunna uppnås. Alltså måste en ny kraftkälla, eller flera, introduceras.

I regeringens proposition 1984/85: 120 om Riktlinjer för energipolitiken omnämner energiministern vindkraften som en framtida energikälla av stora mått. Inte mindre än 30 TWh/år anses vara möjligt att uppnå. 20 TWh/år av dessa skulle vara havsbaserade. En särskild utredning skall undersöka vilka lokaliseringsorter som kan bli aktuella.

För att ge en bild av vad det rör sig om kan nämnas att 30 TWh/år är hälften av vad hela vattenkraftsproduktionen ger per år och att det skulle behövas ca 4 500 vindkraftsaggregat som vardera var ca 80 m högt. Ca 1 500 skulle vara landbaserade, och dessa måste lokaliseras till platser där vindförhållandena är gynnsamma. Ett av områdena är södra Öland. Hur många vindkraftverk som skulle behöva placeras på Öland eller i havet utanför dess kust är oklart, men det kan bli fråga om många hundra eller rent av något tusental.

Vindkraften är långt ifrån någon problemfri kraftkälla. Visserligen ger den varken skadliga utsläpp eller producerar farligt avfall, men en rad faktorer gör att vi är mycket tveksamma till vindkraften, och särskilt besvärligt blir det om den skall lokaliseras till exempelvis Öland.

– Bullret från vindkraftverk är så besvärande att de inte kan placeras på mindre än 500 meters avstånd från bebyggelsen. Infraljud kan uppstå och vara störande, och t. o. m. farligt, så långt som upp till några kilometer från anläggningen.

– Fågellivet kan störas. Byggs exempelvis 1 000 vindkraftverk på eller strax utanför Öland skulle med största sannolikhet de stora fågelstråken vid Ottenby starkt störas.

– Störningar på radio- och TV-mottagningarna uppstår. Troligen måste kabelöverföringar ordnas om goda mottagningsförhållanden skall uppnås.

– Åtgången av mark blir stor. Till varje aggregat måste väg byggas, och

markåtgången till själva vindkraftverket blir ganska stor. Beräkningar visar att vid lokalisering inom jordbruksmark behöver ca 3 400 m² permanent undantas till varje aggregat. Kommer flera hundra att byggas utspridda i landskapet blir marksplittringen och ytåtgången betydande.

– Vid havsbaserad anläggning kan en "skog" av anläggningar vara en fara för sjöfarten och fisket.

– Landskapsbilden påverkas av vindkraftverk. Skulle några hundra stora aggregat – upp till 100 m höga – placeras ut på södra Öland skulle detta påverka landskapsbilden mycket negativt.

Vid olika byggnationer på Öland tar man stor naturhänsyn. I riktlinjer för den fysiska riksplaneringen (FRP) anges att Ölands säregna miljö och natur skall skyddas på ett alldeles särskilt sätt. Det öländska alvaret är unikt och skall givetvis fredas från ingrepp och miljöstörningar.

Det vore därför djupt tragiskt om en "skog" av vindkraftverk "växte" upp på Öland.

Regeringens energipolitik öppnar dörren på vid gavel för satsningar på vindkraftverk på Öland i stor skala. Samtidigt som lagstiftning och riktlinjer sätter stopp för byggnation av olika slag av hänsyn till natur och miljö – fritidshus och egnahem stoppas även –, så förbereder regeringen ett vindkraftsprogram som för Ölands del är helt oacceptabelt ur miljösynpunkt.

Den nya lag om naturresurser (NRL) som ligger på riksdagens bord avses ge skydd för värdefull natur m.m. Lagförslaget innebär dock inte något absolut hinder för 100 m höga vindkraftsaggregat på Öland. De restriktioner som berör Öland gäller en rad verksamheter från järn- och stålverk till fossileldade kraftanläggningar, men inte vindkraftverk.

Detta är otillfredsställande. Ölands natur har sådana värden att den inte får äventyras av panikartade ansträngningar att finna alternativ till kärnkraften.

Den kritik som från moderat håll i partimotion riktats mot NRL kvarstår. NRL är så oklar att ett effektivt skydd för Ölands natur saknas, samtidigt som lagen kan användas till ingrepp mot enskilda och ger jord- och skogsbruket en försvagad ställning.

Riksdagen bör därför avvisa NRL. Skulle detta yrkande falla bör riksdagen biträda det förslag till uttalande som nedan anförs i syfte att skydda det känsliga öländska landskapet.

Redan nu skall små vindkraftverk provas enligt byggnadslagstiftningen. Någon ändring härvidlag föreslås inte i PBL-förslaget.

Inte heller vi anser att det skall bli förbjudet att bygga små vindkraftverk, som exempelvis förser enskilda gårdar med elkraft. Den ringa höjd det är fråga om kan inte nämnvärt påverka den öländska naturen eller miljön.

Däremot skulle de mycket stora aggregaten, som energipropositionen nämner, vara klart olämpliga på Öland.

Vi föreslår därför att vindkraftverk med en höjd överstigande 20 meter inte skall få byggas på Öland. Detta bör riksdagen genom ett uttalande slå fast.

Hemställan

Mot. 1985/86

Bo515

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att någon
utbyggnad av större vindkraftsanläggningar inte skall ske på Öland.

Stockholm den 27 januari 1986

Bertil Danielsson (m)

Ewy Möller (m)

Rune Rydén (m)

Ingvar Eriksson (m)

)